

CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG THẾ HỆ TRẺ VỪA “HỒNG” VỪA “CHUYÊN” Ở HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

THS DƯƠNG TRUNG Ý*

Sự nghiệp đổi mới đã và đang đặt ra nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn bức xúc. Bởi vậy, đẩy mạnh công tác nghiên cứu lý luận và tổng kết thực tiễn nói chung, đào tạo đội ngũ cán bộ làm công tác nghiên cứu và giảng dạy lý luận nói riêng ngang tầm nhiệm vụ trong tình hình mới là vấn đề cấp thiết cả trước mắt cũng như lâu dài. Là một trung tâm quốc gia về nghiên cứu và giảng dạy, đào tạo, bồi dưỡng lý luận, Học viện CTQG Hồ Chí Minh có vị trí, vai trò cực kỳ to lớn đối với yêu cầu, nhiệm vụ hết sức quan trọng đó.

Hơn 10 năm trở lại đây, Học viện đã tuyển dụng nhiều trí thức trẻ, hầu hết tốt nghiệp loại khá, giỏi ở các trường đại học. Hiện nay, đội ngũ này đã lên tới 235 người (chiếm 27,68% tổng số cán bộ, công nhân viên của Học viện), phần lớn ở độ tuổi từ 28 - 35, đã được phân công công tác ở nhiều khoa, vụ, viện, trung tâm và bộ môn trong Học viện. Có thể khẳng định, tiềm năng khoa học của đội ngũ trí thức trẻ Học viện là rất lớn. Ngoài yêu cầu cao về trình độ chuyên môn, đội ngũ trí thức trẻ Học viện còn phải đáp ứng yêu cầu về phẩm chất chính trị, lập trường, tư tưởng, bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định đường lối đổi mới, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vào thắng lợi của con đường đi lên CNXH ở nước ta, có đạo đức trong sáng, lối sống lành mạnh.

Nhằm phát huy tiềm năng, thế mạnh và xây dựng một thế hệ cán bộ vừa “hồng” vừa “chuyên”,

những năm qua, Ban cán sự Đảng, Đảng ủy, Ban giám đốc Học viện đã đề ra nhiều chủ trương, biện pháp tích cực trong việc đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ. Các Đại hội Đảng bộ đều nhấn mạnh yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ nghiên cứu, giảng dạy, trong đó chú trọng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trẻ, tạo nguồn kế cận sau này.

Đảng bộ đặc biệt coi trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Hàng năm, Đảng ủy đều tổ chức các lớp nghiên cứu nghị quyết, các buổi thông tin thời sự, sinh hoạt chính trị cho đảng viên và mở các lớp học nghị quyết của Đảng cho đối tượng chưa là đảng viên, trong đó có nhiều đoàn viên thanh niên.

Để nâng cao trình độ, năng lực chuyên môn cho đội ngũ cán bộ, Ban giám đốc Học viện đã chỉ đạo xây dựng nội dung, chương trình và hình thức đào tạo, bồi dưỡng, đồng thời giao các đơn vị chuyên môn phối hợp với các vụ chức năng mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức chuyên ngành cho cán bộ, giảng viên. Ngoài các lớp này, Học viện đã mở nhiều lớp bồi dưỡng kiến thức bổ trợ như: tin học, ngoại ngữ, phương pháp giảng dạy mới, phương pháp nghiên cứu tác phẩm kinh điển... Những năm qua, Học viện đã tổ chức hàng chục lớp tin học, ngoại ngữ, phương pháp giảng dạy hiện đại... thu hút nhiều cán bộ trẻ tham gia. Để tăng cường hơn nữa công tác bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn cho cán bộ, công nhân viên, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới, Học viện đã thành lập Phòng đào tạo lại.

* Học viện CTQG Hồ Chí Minh

Bên cạnh đó, hàng năm Học viện chủ trì tổ chức hàng chục hội nghị, hội thảo khoa học trong hệ thống Học viện, hoặc phối hợp với các cơ quan, ban, ngành ở trung ương và địa phương, với các đối tác nước ngoài, thu hút sự quan tâm, tham dự của nhiều đồng chí cán bộ trẻ. Qua đó, đội ngũ cán bộ trẻ có điều kiện học tập, tiếp thu kiến thức mới, nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng, nghiệp vụ công tác.

Trong mấy năm qua, Học viện đã cử trên 100 lượt cán bộ trẻ đi học cao học, nghiên cứu sinh ở trong nước và tạo nhiều cơ hội cho cán bộ trẻ được đi đào tạo, bồi dưỡng ở nước ngoài. Mỗi năm Học viện có từ 3-5 cán bộ trẻ được đi đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ, thực tập sinh ở nước ngoài bằng ngân sách nhà nước hoặc bằng tài trợ của các dự án hợp tác quốc tế.

Để tăng cường tạo nguồn cán bộ kế cận vừa “hồng” vừa “chuyên”, năm 2000, Học viện đã tuyển và mở một lớp đào tạo cán bộ trẻ gồm 68 đồng chí, đại đa số tốt nghiệp loại khá, giỏi ở các trường đại học. Sau hai năm học tập trung, 6 tháng đi thực tế ở cơ sở, 100 % các đồng chí đã hoàn thành chương trình cử nhân chính trị, nhiều đồng chí tốt nghiệp đạt loại giỏi và hầu hết đã được bố trí về các đơn vị nghiên cứu, giảng dạy của Học viện. Có thể nói, đây là một hình thức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nguồn rất cơ bản, đúng hướng của Học viện.

Học viện đã tổ chức nhiều lớp bồi dưỡng lý luận chính trị, chương trình cao cấp dành cho cán bộ giảng dạy, nghiên cứu từ các nguồn đào tạo khác nhau, như: lớp cao cấp lý luận dành cho các thạc sĩ, tiến sĩ chưa qua đào tạo trong hệ thống Học viện. Năm 2003, Học viện mở 3 lớp hoàn chỉnh chương trình cao cấp cho các cán bộ, giảng viên có bằng thạc sĩ trở lên chưa có bằng cử nhân, hoặc cao cấp lý luận chính trị, trong đó có 1/3 là cán bộ trẻ...

Chi ủy, chi bộ và lãnh đạo các đơn vị trong Học viện cũng đặc biệt quan tâm công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trẻ. Nhiều đơn vị đã chủ động tạo điều kiện cho cán bộ trẻ đi

học cao học, nghiên cứu sinh ở trong và ngoài nước; tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng ở trong và ngoài Học viện. Bên cạnh việc đào tạo theo các lớp tập trung, nhiều đơn vị đã tạo điều kiện cho cán bộ trẻ tham gia các chương trình, dự án và các đề tài khoa học. Thông qua các hoạt động chuyên môn như: nghiên cứu đề tài, dự giờ, hướng dẫn thảo luận, viết giáo trình, giáo khoa, tài liệu tham khảo, chấm bài, các hội nghị, hội thảo khoa học...

Được sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban giám đốc, sự cộng tác, giúp đỡ tích cực của Ban chấp hành Công đoàn, Ban nữ công và lãnh đạo các đơn vị, những năm qua Đoàn thanh niên Học viện đã có những hoạt động phong phú, thiết thực, góp phần tích cực vào việc giáo dục, rèn luyện và trưởng thành về mọi mặt cho đội ngũ cán bộ trẻ của Học viện. Đoàn đã tổ chức nhiều hoạt động hướng vào công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, bồi dưỡng đạo đức cách mạng, định hướng nghiên cứu khoa học cho đoàn viên như: tổ chức mít tinh, sinh hoạt chính trị nhân các ngày lễ lớn; tổ chức tọa đàm, trao đổi, giao lưu, tiêu biểu như các diễn đàn: “*Thanh niên với Đảng, Đảng với thanh niên*”, “*Cán bộ trẻ Học viện với công tác lý luận*”, “*Tuổi trẻ Học viện với mùa thu cách mạng*”, “*Cán bộ trẻ với các nhà khoa học của Học viện*”, “*Tuổi trẻ Học viện với việc học tập, rèn luyện đạo đức, bản lĩnh chính trị Hồ Chí Minh*”... Bên cạnh đó, Đoàn đã tổ chức nhiều hoạt động văn hoá, văn nghệ, thể thao; tổ chức các đợt tham quan di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, nghiên cứu thực tế ở một số địa phương; tổ chức cho đoàn viên tham gia các cuộc thi tìm hiểu về: “*Đảng quang vinh, Bác Hồ vĩ đại, đất nước phồn vinh bước vào thế kỷ XXI*”; “*Nghìn năm Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội*”; “*Cuộc đời, sự nghiệp và tư tưởng Hồ Chí Minh*”; về lịch sử, truyền thống “*Học viện chính trị quốc gia Hồ Chí Minh - 55 năm xây dựng và trưởng thành*”; tham gia cuộc thi báo cáo viên, tuyên truyền viên giỏi về tư tưởng Hồ Chí

Minh... Đoàn đã chủ trì nghiên cứu 6 đề tài khoa học, đối tượng, phạm vi nghiên cứu gắn với các vấn đề về giáo dục, rèn luyện nâng cao nhận thức, lý tưởng, đạo đức cách mạng cho thanh niên, phát huy vai trò xung kích của thanh niên trong thời kỳ mới.

Có thể khẳng định, nhờ sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của Ban cán sự Đảng, Đảng ủy, Ban giám đốc, của Ban lãnh đạo các đơn vị, những năm qua, đội ngũ cán bộ trẻ của Học viện đã có sự trưởng thành nhanh cả về số lượng và chất lượng. Trong 5 năm qua, trên 100 đoàn viên đã được đứng trong hàng ngũ của Đảng. Đến nay, trong số 235 cán bộ trẻ, 36,7% có 2 bằng đại học trở lên; 28,4 % có bằng cử nhân chính trị; 58,2 % có trình độ lý luận cao cấp và tương đương; 17,1% đã có bằng thạc sĩ, 26,4% đang học cao học và nghiên cứu sinh; 87,6% đã và đang tham gia các đề tài khoa học từ cấp cơ sở tới cấp nhà nước; 37,8% có bài đăng trên các tạp chí chuyên ngành; 5,4% đã tham gia viết giáo trình; 38,4% tham gia viết sách và tài liệu chuyên khảo; 85,4% có bài tham luận tại các hội thảo khoa học trong và ngoài Học viện; một số đồng chí đã có báo cáo khoa học tại hội thảo quốc tế; 93,7% đã và đang tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng khác nhau, trong đó 37,4% đang học cao học và nghiên cứu sinh.

Từ kết quả công tác đào tạo, bồi dưỡng thế hệ trẻ ở Học viện những năm qua, có thể rút ra một số kinh nghiệm bước đầu.

Thứ nhất, phải sớm xây dựng được chiến lược cán bộ của cơ quan, đơn vị ngang tầm nhiệm vụ trong từng thời kỳ. Trên cơ sở đó làm tốt công tác quy hoạch, tạo nguồn cán bộ phục vụ cho cả trước mắt và lâu dài, lấy quy hoạch cán bộ làm cơ sở cho đào tạo, bồi dưỡng. Thực tế ở Học viện cho thấy, nếu không có tầm nhìn chiến lược về đội ngũ cán bộ, không làm tốt khâu quy hoạch, tạo nguồn sẽ dẫn đến tình trạng bị động, hụt hẫng đội ngũ cán bộ, khó có khả năng khắc phục trong một sớm, một chiều,

đặc biệt là đối với đội ngũ cán bộ khoa học đầu ngành; sẽ dẫn đến tình trạng bị động, chắp vá, thiếu diện cả về nội dung và hình thức, phương pháp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Một trong những vấn đề hết sức quan trọng trong công tác quy hoạch, đào tạo cán bộ là phải xây dựng được hệ thống tiêu chí, tiêu chuẩn cán bộ đảm bảo cả hai yêu cầu vừa "hồng" vừa "chuyên", lấy đó là cơ sở đánh giá chất lượng và mục tiêu đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Đối với đội ngũ cán bộ trẻ ở Học viện, tiêu chí vừa "hồng" vừa "chuyên" được thể hiện ở những phẩm chất, năng lực cơ bản sau đây:

Một là, có bản lĩnh chính trị, lập trường tư tưởng vững vàng, đạo đức trong sáng, lối sống lành mạnh. Là những cán bộ của trường Đảng, nơi đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trung, cao cấp của Đảng và Nhà nước, trung tâm quốc gia về nghiên cứu, giảng dạy lý luận Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, hơn ai hết, đội ngũ cán bộ, giảng viên của Học viện phải là những người có lập trường tư tưởng, bản lĩnh chính trị vững vàng, có đạo đức, lương tâm nghề nghiệp trong sáng, tuyệt đối trung thành, bảo vệ và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chống mọi biểu hiện dao động, giảm sút ý chí chiến đấu, nói và làm sai chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Đội ngũ cán bộ, giảng viên trẻ của Học viện không những phải thể hiện tinh thần, bản lĩnh tiên phong trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận chính trị, mà còn phải thể hiện ở những chuẩn mực đạo đức, tác phong trong công tác, lối sống và nếp sống hằng ngày. Hơn ai hết, đội ngũ cán bộ trẻ của Học viện phải thấm nhuần lời dạy của Hồ Chí Minh đối với thanh niên, những người "*thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội*" là: *phải có lý tưởng XHCN; có tình cảm XHCN; có đạo đức XHCN và có tác phong XHCN.*

Hai là, có trình độ chuyên môn cao, nghiệp vụ vững chắc, am hiểu và có khả năng nắm bắt, tổng kết thực tiễn. Đội ngũ cán bộ nghiên cứu, giảng dạy của Học viện nói chung phải có

phông tri thức rộng, tổng hợp, bao gồm các kiến thức: cơ bản, cơ sở, chuyên ngành và kiến thức liên ngành; vừa phải có kiến thức chuyên môn sâu sắc, kỹ năng nghiệp vụ thành thạo, có kinh nghiệm, am hiểu và nhạy bén nắm bắt, tổng kết thực tiễn; đồng thời, vừa phải có phương pháp nghiên cứu, phương pháp tư duy khoa học và phương pháp giảng dạy thích hợp với đối tượng. Sự hiểu biết và thể hiện nhuần nhuyễn, logic, có sức hấp dẫn, thu phục người học bằng hệ thống tri thức khoa học trong các bài giảng, trong các công trình nghiên cứu có tác dụng nâng cao nhận thức và định hướng hành động cho người học là thước đo để đánh giá trình độ, năng lực chuyên môn và khả năng đóng góp của đội ngũ cán bộ nghiên cứu, giảng dạy ở Học viện. Đối với đội ngũ cán bộ trẻ, thì đây là một đòi hỏi rất cao. Để trở thành những cán bộ vừa “hồng” vừa “chuyên”, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ, đòi hỏi mỗi cán bộ trẻ phải có sự nỗ lực phấn đấu học tập, rèn luyện không ngừng về nhiều mặt, cả về việc tích lũy kiến thức chuyên môn và phương pháp sư phạm, tích lũy vốn kiến thức thực tế và rèn luyện phương pháp tư duy. Đó cũng chính là những điều kiện, yếu tố tạo nên bản lĩnh khoa học, khẳng định sự trưởng thành đối với mỗi cán bộ nghiên cứu, giảng dạy trẻ ở Học viện trong giai đoạn hiện nay.

Ba là, có trình độ ngoại ngữ và tin học thành thạo. Trước xu hướng quốc tế hoá và toàn cầu hoá mạnh mẽ, sự phát triển vũ bão của khoa học và công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin, yêu cầu sử dụng thành thạo ngoại ngữ, tin học đối với đội ngũ trí thức nói chung, ở Học viện nói riêng trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Đây cũng là yêu cầu bức xúc trong chiến lược phát triển giáo dục, đào tạo tổng thể của Đảng và Nhà nước ta nhằm xây dựng đội ngũ trí thức Việt Nam có khả năng thích ứng với sự biến đổi nhanh chóng của các thành tựu khoa học, công nghệ và các giá trị văn hoá, văn minh tiên tiến, hiện đại trên thế giới.

Những năm gần đây, Học viện đã và đang mở rộng quan hệ hợp tác về nghiên cứu khoa học và đào tạo với nhiều nước và tổ chức quốc tế, song trình độ ngoại ngữ và tin học của phần lớn cán bộ chưa đáp ứng được yêu cầu. Vì vậy, sử dụng thành thạo ngoại ngữ (trước hết là những ngôn ngữ được sử dụng rộng rãi) và máy vi tính là yêu cầu cấp thiết đối với đội ngũ cán bộ trẻ Học viện.

Thứ hai, phải sớm đưa cán bộ trẻ đi đào tạo, bồi dưỡng và gắn đào tạo, bồi dưỡng với bố trí, sử dụng cán bộ; kết hợp giữa đào tạo, bồi dưỡng theo các chương trình chính khóa với đào tạo, bồi dưỡng tại chỗ. Tránh tình trạng tuyển cán bộ trẻ về rồi để họ tự làm quen với công việc của đơn vị vài năm mới đưa đi đào tạo, bồi dưỡng. Thực tế cho thấy, đơn vị nào sớm đưa cán bộ trẻ đi đào tạo, bồi dưỡng và có sự phân công những cán bộ có trình độ, giàu kinh nghiệm hướng dẫn, giúp đỡ cán bộ trẻ thì ở đó họ sớm trưởng thành, sớm hòa nhập và đảm nhận được các công việc đơn vị giao phó.

Đối với những cán bộ trẻ đã được đào tạo, bồi dưỡng, các đơn vị cần có kế hoạch đưa họ vào công việc, tham gia vào hoạt động chuyên môn, đồng thời có kế hoạch cử họ tham gia nghiên cứu, rèn luyện trong thực tiễn từ 1 đến 2 năm.

Thứ ba, nội dung, chương trình đào tạo, bồi dưỡng phải toàn diện, có hệ thống, theo một quy trình cụ thể, bài bản và thống nhất, nhằm đảm bảo cả hai yêu cầu “hồng” và “chuyên”, gắn học với hành, lý luận với thực tiễn, biến quá trình đào tạo, bồi dưỡng thành quá trình tự đào tạo, bồi dưỡng. Từ thực tế các lớp bồi dưỡng ở Học viện, cần chú ý: *Một là,* để đảm bảo chất lượng, hiệu quả, các lớp đào tạo, bồi dưỡng, không nên để số lượng quá đông, vì như vậy sẽ không phát huy được tính chủ động, tích cực của người học. *Hai là,* tài liệu học tập phải được chuẩn bị đầy đủ, thiết thực,

(Xem tiếp trang 22)

- Tiếp tục đẩy mạnh công tác kiểm tra việc thực hiện các quy chế và quy định đã ban hành, kịp thời phát hiện những bất hợp lý để chỉnh sửa cho phù hợp với tình hình mới.

- Vụ tổ chức - cán bộ chủ trì và phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng và trình Giám đốc ban hành một số quy chế, quy định mới nhằm từng bước đưa công tác tổ chức - cán bộ vào nề nếp khoa học.

Hơn 55 năm qua, từ Trường Đảng Nguyễn Ái Quốc Trung ương trước đây đến Học viện CTQG Hồ Chí Minh ngày nay, Ban cán sự Đảng, Ban giám đốc, Đảng ủy luôn luôn coi trọng công tác tổ chức - cán bộ, do đó đã góp phần rất quan trọng vào việc chăm lo tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ giảng dạy, nghiên cứu đủ về số lượng, có trình độ khoa học cao, có phẩm chất chính trị và đạo đức tốt. Đó chính là khâu then chốt quyết định chất lượng, hiệu quả của công tác giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học lý luận của Học viện. Bên cạnh lực lượng cán bộ nghiên cứu, giảng dạy, Học viện còn có đội ngũ cán bộ làm công tác hành chính, hậu cần rất tận tụy, nhiệt tình, phục vụ có chất lượng công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học và việc ăn ở học tập đi lại của học viên, góp phần to lớn vào việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị của Học viện.

Mỗi lần đổi tên, mỗi lần sáp nhập các trường vào Học viện là có sự biến động về nhân sự cả về số lượng, cơ cấu và chất lượng. Nhưng nhờ coi trọng công tác tổ chức, coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ đủ sức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị của Học viện, nên Học viện CTQG Hồ Chí Minh đã không ngừng lớn mạnh, đạt được những thành tựu to lớn như ngày nay. Thật đúng như Bác Hồ đã dạy "Cán bộ là cái gốc của mọi công việc". "Công việc thành công, hay thất bại đều do cán bộ tốt, hay xấu".

CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG...

(Tiếp theo trang 30)

giúp cho người học có khả năng nắm bắt tốt kiến thức khi học, đồng thời là tài liệu tham khảo sau khi trở về công tác. Qua đó, góp phần biến quá trình đào tạo, bồi dưỡng trở thành quá trình tự đào tạo, tự bồi dưỡng. *Ba là*, sau mỗi đợt học tập, bồi dưỡng, kể cả các lớp nhận thức về Đảng, bồi dưỡng đảng viên mới, học nghị quyết, nên tổ chức cho cán bộ, học viên trẻ đi nghiên cứu thực tế ở nhiều nơi, trên nhiều lĩnh vực với sự chuẩn bị chu đáo, kỹ lưỡng cả về nội dung, chương trình và hình thức nghiên cứu, học tập.

Thứ tư, phải có cơ chế kiểm tra, đánh giá chất lượng, hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Sau các đợt học tập, bồi dưỡng và nghiên cứu thực tế cần tổ chức cho học viên thi hoặc viết thu hoạch một cách nghiêm túc. Có như vậy, người học mới nắm chắc, hiểu sâu những vấn đề đã được trang bị. Đối với những cán bộ trẻ được cử đi thực tế dài ngày, phải có cơ chế phối hợp giữa Học viện và địa phương trong việc bồi dưỡng và kiểm tra, đánh giá.

Để có được đội ngũ cán bộ trẻ vừa "hồng" vừa "chuyên", đảm nhận được trọng trách to lớn mà Đảng và Nhà nước giao cho Học viện trong những năm tới, ngoài sự cố gắng học tập và rèn luyện, đội ngũ cán bộ trẻ Học viện cần tiếp tục nhận được sự quan tâm chỉ đạo và tạo điều kiện thuận lợi hơn nữa của Đảng ủy, Ban giám đốc và các đơn vị. Sự quan tâm và tạo điều kiện ấy cần được thể hiện ở chiến lược phát triển toàn diện đội ngũ cán bộ trẻ, ở những kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng và chế độ, chính sách cụ thể.